

Circulair Terreinbeheer draagt bij aan klimaatdoelen

Waarom: Bodem is een natuurlijke opslag voor CO₂ en een cruciale bron voor de circulaire economie. Door grondstoffen - maaisel, slib en grond - die in Nederland beschikbaar zijn, hoogwaardig in te zetten als bodemverbeteraar, kunnen klimaatdoelstellingen worden behaald en productiedoelstellingen blijvend worden gegarandeerd. Bodem draagt bij aan klimaatmitigatie door low carbon circulaire productie en het vastleggen van koolstof. Vanuit de sectortafel Landbouw & Landgebruik ligt een opgave van totaal 3,4 Mton CO₂. De inschatting van de wetenschap is dat ongeveer 2,2 Mton CO₂ equivalent per jaar kan worden vastgelegd in landbouwbodems in Nederland door het ophogen van stabiel organische stof tot een nieuw evenwicht en door het tegengaan van veenoxidatie (Lesschen et al 2016).

Een vitale bodem draagt ook bij aan klimaatadaptatie door een groter waterbergend vermogen, waardoor landbouw en natuur minder kwetsbaar zijn voor droogte. De kansen op het gebied van bodemverbetering om de Circulaire Economie en klimaatambitie te realiseren, blijven nu liggen door lineaire wet- en regelgeving. Het programma [Circulair Terreinbeheer](#) helpt verbindingen te leggen en deze kansen te benutten.

Wat: Vanuit Circulair Terreinbeheer hebben wij een aanbod aan de klimaattafels. Wij bieden een versnelling aan, door de verbinding te leggen tussen partijen (privaat, publiek en kennis) binnen de werkvelden van biomassa, bodem, water en klimaat. Dit initiatief vanuit Circulair Terreinbeheer valt onder de noemer 'Waarde van Water en Aarde'.

Circulair Terreinbeheer bestaat uit een netwerk van ruim honderd partners verspreid over Nederland met als kloppend hart: gebundelde ambities, krachten en lopende en voorgenomen pilots. Circulair Terreinbeheer is erop gericht om de beschikbare kennis in de praktijk uit te voeren en deze vervolgens bij lokaal, regionaal en nationaal beleid te verankeren. Wij verbinden lopende initiatieven en programma's en maken inzichtelijk dat verantwoordelijkheden daadwerkelijk opgepakt kunnen worden.

Wij vragen legitimiteit en support vanuit de klimaattafels om deze beweging vanuit Circulair Terreinbeheer te versterken, zodat wij beter in staat zijn om concrete invulling te geven aan de klimaatdoelstellingen en te komen tot een toekomstbestendig en integraal bodem- en waterbeheer.

Hoe: Impact van Circulair Terreinbeheer vergroten door legitimiteit en support vanuit de klimaattafels. Circulair Terreinbeheer heeft een beweging in gang gezet richting een vitale en circulaire bodem door maaisel toe te passen in de bodem: '[Waarde van Maaisel](#)'. Hierbij zijn de partijen zich ervan bewust dat er veel kennis over de bodem en maaisel beschikbaar is, maar dat deze kennis niet altijd wordt verbonden met het beleid en de praktijk. En al helemaal niet binnen de huidige wet- en regelgeving.

Het is tijd voor verbreding en verdieping; tijd voor 'Waarde van Water en Aarde' door naast maaisel ook slib en grond ten behoeve van bodemverbetering in te zetten. Door kennis vanuit verschillende werkvelden te verbinden aan de praktijk. Door de witte vlekken van kennis op te vullen met waardevol nieuw bodemonderzoek. Door ook initiatieven op het gebied van bodemdegradatie die nu plaatsvinden met elkaar te verbinden met 'Waarde van maaisel' en daartussen kennis te delen. En door de punaises die men in praktijk ondervindt bij de kop te pakken zodat deze kansen werkelijk mogelijk worden.

Door koplopers de ruimte te geven en om te laten zien wat er mogelijk is, willen we de gangbare landbouw hiermee verbinden en de wetenschap dit laten evalueren. Dit vraagt om ruimte in het beleid voor Circulair Terreinbeheer. Daarvoor is nodig dat de uitvoering van het beleid verschuift van restricties naar procesbegeleiding.

We willen bereiken dat het weer gaat om de bodem als gewichtige waarde in de circulaire waardeketen. En als middel voor het behalen van onze klimaatdoelen. Meer informatie over hoe we dit in de praktijk doen met pilots is te vinden op de website www.circulairterreinbeheer.nl.